Europos Parlamentas
2014-2019

Plenarinio posėdžio dokumentas

B8-0149/2017

8.2.2017

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas uždavus klausimą, į kurį atsakoma žodžiu, B8-0202/2017

pagal Darbo tvarkos taisyklių 128 straipsnio 5 dalį

„Vėlavimas įgyvendinant ESI fondų veiksmų programas. Poveikis sanglaudos politikai ir tolesni veiksmai“
(2016/3008(RSP))

Iskra Mihaylova
Regioninės plėtros komiteto vardu

B8-0149/2017

Europos Parlamento rezoliucija „Vėlavimas įgyvendinant ESI fondų veiksmų programas. Poveikis sanglaudos politikai ir tolesni veiksmai“ (2016/3008(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į savo 2016 m. gegužės 11 d. rezoliuciją dėl greitesnio sanglaudos politikos įgyvendinimo[1],

– atsižvelgdamas į savo 2014 m. lapkričio 27 d. rezoliuciją dėl vėlavimo pradėti įgyvendinti 2014–2020 m. sanglaudos politiką[2],

– atsižvelgdamas į savo 2014 m. sausio 14 d. rezoliuciją dėl ES valstybių narių pasirengimo veiksmingai ir laiku pradėti naująjį sanglaudos politikos programavimo laikotarpį[3],

– atsižvelgdamas į savo 2016 m. spalio 26 d. rezoliuciją, pateiktą siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pareiškimo pagal Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį, dėl 2014–2020 m. daugiametės finansinės programos (DFP) laikotarpio vidurio tikslinimo[4],

– atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto pranešimą „Investavimas į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą. Kuo geriau panaudoti Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšas. Ataskaitos vertinimas pagal Bendrųjų nuostatų reglamento 16 straipsnio 3 dalį“ (A8–0000/2016),

– atsižvelgdamas į savo 2015 m. lapkričio 26 d. rezoliuciją dėl siekio supaprastinti 2014–2020 m. sanglaudos politiką ir orientuoti ją į rezultatus[5],

– atsižvelgdamas į klausimą Komisijai „Vėlavimas įgyvendinant ESI fondų veiksmų programų. Poveikis sanglaudos politikai ir tolesni veiksmai“ (O-000005/2017–B8–0000/2017),

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 128 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 2 dalį,

– atsižvelgdamas į Protokolą Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo,

A. kadangi, vėlai užbaigus derybas dėl 2014–2020 m. DFP ir vėlai priėmus Europos struktūrinių ir investicijų fondų (ESI fondų) reglamentus, vėluota priimti ir įgyvendinti partnerystės susitarimus ir veiksmų programas, paskirti vadovaujančiąsias, tvirtinančiąsias ir audito institucijas, apibrėžti ir įgyvendinti *ex ante* sąlygas bei vietos, regionų ir nacionaliniu lygmeniu įgyvendinti projektus; kadangi, nors dėl tokio

[1] Priimti tekstai, P8_TA(2016)0217.
[2] OL C 289, 2016 8 9, p. 50.
[3] OL C 482, 2016 12 23, p. 56.
[4] Priimti tekstai, P8_TA(2016)0412.
[5] Priimti tekstai, P8_TA(2015)0419.

vėlavimo nėra faktinės informacijos ir neatlikta analizė, šie dokumentai pirmajame programavimo laikotarpio etape turi poveikį ESI fondų galimybei didinti konkurencingumą ir stiprinti socialinę, ekonominę ir teritorinę sanglaudą;

B. kadangi šiuo metu patvirtintos 564 ESI fondų veiksmų programos ir Komisija gavo pranešimus apie institucijų paskyrimą 374 veiksmų programoms; kadangi tarpiniai mokėjimai negali būti atlikti, jeigu nepaskirtos vadovaujančiosios institucijos; kadangi, remiantis 2016 m. lapkričio 30 d. turėtais duomenimis, įvykdytų tarpinių mokėjimų suma tik 14,750 mlrd. EUR, o tai reiškia, kad mokėjimų sumos yra mažesnės nei buvo numatyta iš pradžių;

C. kadangi tuo pačiu ankstesnio programavimo laikotarpio etapu, nors būta panašaus vėlavimo ir techninių kliūčių, susijusių su valdymo ir kontrolės sistemų atžvilgiu nustatytu reikalavimu, kreipimosi dėl tarpinių mokėjimų atvejų užregistruota jau 2009 m. liepos mėn. ir, atsižvelgiant į 2010 m. biudžete numatytus mokėjimų asignavimus, sanglaudos politikos programos tais metais turėjo pradėti veikti visu pajėgumu;

D. kadangi dabartinė tarpinių mokėjimų suma sudaro palyginti mažą bendrų asignavimų programai dalį, atsižvelgiant į programavimo laikotarpio etapą; kadangi Parlamentui kyla susirūpinimas, kad, remiantis 2016 m. rudens valstybių narių prognozėmis, programos nebus sparčiau vykdomos;

E. kadangi dėl įgyvendinimo vėlavimo ir dėl to mažesnių mokėjimo poreikių jau 2016 m. 7,2 mlrd. EUR sumažėjo mokėjimo pagal 1b išlaidų kategoriją suma (pagal Taisomojo biudžeto projektą Nr. 4/2016); kadangi tame pačiame 2007–2013 m. programavimo laikotarpio etape panašaus taisomojo biudžeto projekto neprireikė; kadangi 2017 m. mokėjimų asignavimai sumažinti beveik 24 proc., palyginti su 2016 m.;

F. kadangi primygtinai rekomenduojamas glaudesnis valstybių narių ir ES institucijų bendradarbiavimas, siekiant užtikrinti, kad 2018 m. ES biudžete būtų stabilizuoti mokėjimų asignavimai sanglaudos politikai, pasiektas pakankamas lygis ir laikomasi bendro 2014–2020 m. mokėjimų plano arba prireikus šis planas pritaikytas faktinėms aplinkybėms;

G. kadangi administraciniai gebėjimai nacionaliniu ir regioniniu bei vietos lygmenimis yra pagrindinė išankstinė sąlyga siekiant sėkmingo sanglaudos politikos įgyvendinimo;

1. primena, kad ESI fondų investicijų parama svarbi siekiant mažinti ekonominius, socialinius ir teritorinius skirtumus Europos regionuose, taip pat skatinti pažangų, tvarų ir integracinį ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą; taigi reiškia susirūpinimą dėl to, kad tolesnis vėlavimas įgyvendinant sanglaudos politikos veiksmų programas darys neigiamą poveikį šių tikslų įgyvendinimui ir dėl to dar labiau didės regionų vystymosi skirtumai;

2. pripažįsta, kad, nustatant keletą naujų reikalavimų, pavyzdžiui, dėl paramos telkimo pagal temas, *ex ante* sąlygų ir finansų valdymo, nors ir užtikrintas didesnis programų veiksmingumas, vėluojant priimti teisės aktų sistemą, vėluotas ir įgyvendinimas; atkreipia dėmesį į tai, kad dėl dabartinio įgyvendinimo tempo kyla pavojus, kad artimiausiais metais bus panaikinta daug įsipareigojimų asignavimų, ir pabrėžia, kad

reikia imtis visų galimų priemonių siekiant išvengti tokios galimybės; ragina Komisiją nurodyti numatomus su tuo susijusius veiksmus;

3. pabrėžia, kad, vėluojant šiam įgyvendinimui, dėl finansinių priemonių pagal ESI fondų veiksmų programas taikymo gali didėti jau kylanti rizika, susijusi su žemu išmokėjimo lygiu, per dideliais kapitalo įnašais, negebėjimu pritraukti pakankamai privataus kapitalo, menku finansinio sverto poveikiu ir kapitalo atsinaujinimo problemomis; atkreipia dėmesį, jog reikia išsamesnio aiškinimo ir veiksmų, kad valstybėse narėse būtų pasiektas vienodas gebėjimų naudoti finansines priemones, kaip sverto priemones, lygis, ir ragina valstybes nares tas Komisijos ir EIB įdiegtas priemones naudoti proporcingai; taip pat primena, kad galima jungti ESI fondų ir Europos strateginių investicijų fondo (ESIF) lėšas siekiant spręsti dėl investicijų mažėjimo kylančias problemas, visų pirma sektoriuose, kuriuose daugiausia galimybių didinti augimą ir užimtumą;

4. atsižvelgdamas į tai, kad daugelyje valstybių narių dėl ekonomikos krizės atsirado problemų, susijusių su nepakankamu likvidumu ir viešųjų lėšų, kurias būtų galima panaudoti viešosioms investicijoms, trūkumu, ir kad sanglaudos politikos ištekliai tampa pagrindiniu viešųjų investicijų šaltiniu, ragina Komisiją ir valstybes nares visapusiškai naudotis Stabilumo ir augimo pakte numatytu lankstumu;

5. todėl ragina Komisiją, glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir remiantis objektyvia veiksnių, dėl kurių dabar vėluojamas įgyvendinimas, analize, 2017 m. pirmąjį ketvirtį pateikti sanglaudos spartinimo planą, kad būtų galima sparčiau įgyvendinti ESI fondų veiksmų programas; tačiau šiomis aplinkybėmis pabrėžia poreikį užtikrinti, kad klaidų būtų nedaug, kad būtų kovojama su sukčiavimu ir stiprinami administraciniai nacionalinio, regioninio ir vietos lygmens gebėjimai, kaip būtina sąlyga siekiant laiku gaunamų ir gerų rezultatų; mano, kad specialiai parengtos priemonės turėtų atitikti Komisijos 2016 m. pabaigoje pateiktos 2014–2015 m. laikotarpio metinių programos įgyvendinimo ataskaitų suvestinės ataskaitos analizę, ir ragina valstybes nares nuolat stebėti projektų įgyvendinimo pažangą; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad pastangas reikia telkti pagal teminių tikslų prioritetus ir kad tai teikia pridėtinės vertės; be to, ragina Komisiją Geresnio įgyvendinimo darbo grupės veikla toliau teikti paramą ir Parlamentui pateikti savo veiklos veiksmų planą;

6. yra susirūpinęs, kad vėluojama skirti vadovaujančiąsias, tvirtinančiąsias ir audito institucijas ir dėl to vėluojama teikti mokėjimo paraiškas; todėl ragina valstybes nares baigti įgyvendinti skyrimo procesą, o Komisiją – vadovaujančiosioms, tvirtinančiosioms ir audito institucijoms suteikti būtiną techninę pagalbą ir konsultavimo paslaugas, skirtas palengvinti ir paspartinti veiksmų programų įgyvendinimą vietoje, įskaitant projektų bazių rengimą, finansinio valdymo ir kontrolės sistemos paprastinimą ir spartinimą, taip pat sutarčių sudarymo ir stebėsenos procedūras;

7. pripažįsta, kad greitesnis ir veiksmingesnis ESI fondų veiksmų programų įgyvendinimas yra tiesiogiai susijęs su didesniu supaprastinimu; atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į su „Omnibus“ pasiūlymu susijusius prioritetus; vis dėlto pažymi, kad reikia dėti daugiau pastangų, ypač sprendžiant problemas, susijusias su projektų valdymo sąnaudomis, taisyklių nevienodumu ir dažnu keitimu, sudėtingomis svarbių

projektų tvirtinimo procedūromis, viešaisiais pirkimais, neišspręstais turtinių ryšių klausimais, ilgai trunkančiomis leidimų ir sprendimų gavimo procedūromis, audito ir kontrolės taisyklių taikymo atgaline data klausimais, vėluojančiais mokėjimais paramos gavėjams, sunkumais suderinant ESI fondų lėšas su kitais finansavimo šaltiniais, valstybės pagalbos taisyklėmis ir lėtu ginčų sprendimu; ragina Komisiją užtikrinti tinkamą koordinavimą ir gerokai supaprastinti valstybės pagalbos taisykles, taip pat užtikrinti, kad jos derėtų su sanglaudos politika; primena, kad taip pat reikia stengtis geriau skelbti ESI fondų investicijų rezultatus;

8. ragina Komisiją apsvarstyti ir plėtoti sprendimus, įskaitant kitas lankstumo priemones, pavyzdžiui, lankstumą renkantis prioritetus ir veiksmų programas, kai to pageidauja atitinkamos vadovaujančiosios institucijos, laikantis strategijos „Europa 2020“ tikslų ir kartu užtikrinant reikiamą stabilumą ir nuspėjamumą, ir jau siūlomą dėl visiško ar dalinio neįgyvendinimo panaikintų įsipareigojimų asignavimų, įskaitant pagal 1b išlaidų kategoriją, grąžinimą į ES biudžetą, be kita ko, būsimam programavimo laikotarpiui;

9. ragina dėti didesnes pastangas, kad, pasitelkiant bendrą finansavimą, glaudų kompetentingų institucijų bendradarbiavimą ir paramą racionalios specializacijos veiksmams užtikrinti, taip pat artimiau bendradarbiaujant su nacionalinėmis institucijomis, teikiančiomis projektams lengvatinėmis sąlygomis teikiamų paskolų garantijas, būtų užtikrinta ir palengvinta didesnė ES finansavimo galimybių sinergija;

10. ragina užtikrinti geresnę komunikaciją tarp Komisijos struktūrų (atitinkamų generalinių direktoratų), tarp Komisijos ir valstybių narių, taip pat nacionalinių ir regioninių valdžios institucijų, nes tai būtina sąlyga siekiant padidinti lėšų panaudojimo lygį ir veiksmų pagal sanglaudos politiką kokybę;

11. dar kartą primena pridėtinę rezultatais grindžiamo požiūrio laikymosi vertę ir palankiai vertina Komisijos pastangas praktiškai užtikrinti politinės veiklos rezultatus; atkreipia dėmesį į 2014–2015 m. laikotarpio metinių programos įgyvendinimo ataskaitų suvestinės ataskaitos išvadas ir laukia būsimos 2017 m. pabaigoje planuojamos parengti strateginės Komisijos ataskaitos, kurioje bus pateikta informacijos apie prioritetų įgyvendinimą – pateikiami finansiniai duomenys, bendri ir konkretūs programos rodikliai, kiekybiniai tiksliniai rodikliai, pažanga artėjant prie nustatytų orientyrų, taip pat nurodomas veiksmų, kurių imtasi siekiant įvykdyti *ex ante* sąlygas, įvykdymo lygis[1];

12. atkreipia dėmesį į esamą 2014–2020 m. mokėjimų planą; atsižvelgdamas į įsipareigojimų panaikinimo taisykles, ragina Komisiją iki 2023 m. nustatyti tinkamą mokėjimų planą ir pasiūlyti padidinti mokėjimų asignavimų viršutines ribas pagal 1b išlaidų kategoriją (jei būtina, iki dabartinio programavimo laikotarpio pabaigos); ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad būtų galima lengvai naudotis visomis e. sanglaudos galimybėmis ir mokėjimo planą koreguoti atsižvelgiant į konkrečią raidą, ir parengti sanglaudos spartinimo planą; todėl prašo, kad valstybės narės įvestų duomenis apie projektų bazes, viešųjų pirkimų planus ir planuojamas bei faktines pasiūlymų teikimo, sutarčių sudarymo ir įgyvendinimo datas, taip pat finansinius ir apskaitos duomenis, susijusius su sąskaitomis faktūromis, bendru finansavimu, išlaidų

[1] Būtinas atnaujinimas paskelbus 2014–2015 m. laikotarpio metinių programos įgyvendinimo ataskaitų suvestinę ataskaitą.

tinkamumu finansuoti ir kt.;

13. tikisi, kad Komisija Sanglaudos forume tęs diskusijas šiais klausimais ir 7-ojoje sanglaudos ataskaitoje pasiūlys sprendimų, kad būtų užtikrintas visapusis sanglaudos politikos įgyvendinimas ir tenkinami ES investiciniai poreikiai; taip pat ragina imtis būtinų veiksmų, kad po 2020 m. būtų laiku pradėtas programavimo laikotarpis;

14. prašo Komisijos atsižvelgti į tai, kas sužinota iš metinėse ataskaitose pateiktos informacijos, kad būtų galima diskutuoti apie sanglaudos politiką po 2020 m.

15. primygtinai ragina Komisiją vėliausiai iki 2018 m. pradžios pateikti teisės aktų paketą dėl kito programavimo laikotarpio ir sudaryti sąlygas sklandžiai ir laiku derėtis dėl DFP po 2020 m., įskaitant poveikį švelninančias reguliavimo ir procedūrų priemones, siekiant išvengti sisteminių sukrėtimų sanglaudos politikos investicijoms ir jų įgyvendinimui; mano, kad reikia tinkamai atsižvelgti į Jungtinės Karalystės referendumo rezultatus ir būsimus „Brexit“ susitarimus;

16. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijai, Tarybai, Regionų komitetui, valstybėms narėms ir jų nacionaliniams bei regioniniams parlamentams.